

Czy będą kolejki?

Józef Góralczyk

Małopolski Sejmik Organizacji Osób Niepełnosprawnych

Drodzy czytelnicy, po raz kolejny poproszono mnie o napisanie komentarza dotyczącego otwartego systemu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. I jak co kwartał, tak i w tym roku będę starał się przybliżyć Wam w miarę mojej wiedzy i możliwości, jak rozwija się otwarty system zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze.

Mija już dwa lata od momentu kiedy staliśmy się uświadomić ówczesnym władzom, że jedynym właściwym rozwiązaniem jest otwarty system zaopatrzenia. System uniemożliwiający działania zmierzające do korumpowania urzędników Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wówczas nie zdawaliśmy sobie sprawy jak ważne jest to założenie, które tak zdecydowanie przez twórców Programu Społecznego „NTM - Normalnie Życ” i naszą niewielką grupę osób z organizacji pozarządowych było wypowiedziane. Słuszność naszej oceny potwierdzają bardzo przykre fakty - jak na ironię występujące w małopolskim oddziale NFZ, gdzie wykryte nadużycia doprowadziły do aresztowania całego zarządu. To świadczy o tym, że system kontraktowania usług medycznych jest typowym systemem zamkniętym, w którym urzędnik rozdziela środki. A efekt? Obawiam się, że będziemy słysze-

li jeszcze o niejednej aferze korupcyjnej dotyczącej korzyści, jakimi hojnie obdzielają się urzędnicy decydenci. Wniosek nasuwa się sam: system kontraktacji usług medycznych jest niewłaściwy i należy go jak najszybciej zmienić. A może wtedy okaże się, że środki finansowe przeznaczone na służbę zdrowia są wystarczające i - tak jak zakładano na początku - pieniądź pójdzie za pacjentem.

Wiele środowisk zajmujących się zagadnieniami otwartego systemu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze zadaje sobie pytanie, ile oddziałów zwróciło się do Centrali o zwiększenie środków finansowy na ten cel, tak aby wyeliminować istniejące kolejki. Muszę wyjaśnić, że rzeczywistość wygląda następująco. Poszczególne Oddziały NFZ otrzymują globalną pulę środków finansowych na wszystkie dziedziny jakimi się zajmują, tj. na kontrakty ze szpitalami dotyczącymi usług medycznych, kontrakty dotyczące lekarzy rodzinnych, leki, zaopatrzenie ortopedyczne i środki pomocnicze oraz wiele innych celów. To od gospodarki finansowej poszczególnych oddziałów wojewódzkich zależy, gdzie zostaną przeznaczone otrzymane z centrali środki. Tam w terenie lepiej widać występujące zagrożenie - co należy bardziej intensywnie wspierać finansowo, a co potraktować ulgowo. Środki

finansowe we wszystkich oddziałach zostały zwiększone. A więc tylko od szefów oddziałów zajmujących się zagadnieniami zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze zależy właściwe umotywowanie zwiększonych potrzeb w tym zakresie. Trudno dzisiaj uzyskać dane informujące czy we wszystkich oddziałach zaplanowano wystarczającą ilość środków na ten cel. O tym dowiemy się na pewno na koniec roku po kolejkach, które oby przestały istnieć.

Na potwierdzenie moich wywodów pozwolę sobie przeanalizować powyższe sprawy w małopolskim Oddziale NFZ na przestrzeni 2004 r. Planowane na ten cel środki w styczniu ubiegłego roku wynosiły 32 360 tys. zł, w ciągu roku 35 277 tys. zł, a na koniec roku osiągnęły kwotę 40 277 tys. zł. Z danych tych widać, że wzrost w ciągu 2004 roku wyniósł 24,46%. Taki poziom finansowania w bieżącym roku powinien wystarczyć na pełną realizację potrzeb.

Z analiz wszystkich oddziałów mogę stwierdzić, że nie istnieją kolejki w zaopatrzeniu materiałów pomocniczych, tj. pieluchomajtek oraz wyrobów stomijnych. Sposób rozprowadzania poprzez roczne rozliczanie jest dobry i nie budzący większych zastrzeżeń.

W województwach: opolskim, małopolskim, śląskim, podkarpackim, podlaskim,

lubelskim, warmińsko - mazurskim, wielkopolskim i mazowieckim zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne realizowane jest na bieżąco. A więc ilość środków finansowych przeznaczanych na ten cel jest w tych województwach wystarczająca. Jeszcze nie najlepiej w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne jest w województwach: pomorskim, zachodniopomorskim, dolnośląskim, świętokrzyskim, kujawsko-pomorskim, gdzie prawdopodobnie duże zaległości z poprzedniego okresu miały wpływ na istniejące nadal kolejki, zwłaszcza w protezach kończyn dolnych oraz wózkach inwalidzkich. Jednak stan ten ulega ciągłej poprawie i miejmy nadzieję, że za rok problem kolejek przestanie istnieć.

Kolejnym ważnym zagadnieniem w systemie zaopatrzenia jest najbardziej zaniebana dziedzina dotycząca aparatów słuchowych. Na bieżąco realizacja wniosków występuje w województwach: małopolskim, śląskim, podkarpackim, podlaskim, lubelskim, wielkopolskim, mazowieckim. Nienajgorzej w województwach łódzkim i warmińsko-mazurskim. Pozostałe województwa - poza zaopatrzeniem dzieci, gdzie w większości realizacja przebiega na bieżąco - w przypadku osób dorosłych mają duże problemy. Myślę więc, że zaopatrzeniu w aparaty słuchowe należy poświęcić w najbliższym czasie najwięcej uwagi.

A teraz co do spraw ogólnych: 17 grudnia 2004 r. ukazało się Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowego wy-

kazu wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych, (...) oraz wzoru zlecenia na zaopatrzenie w te wyroby i środki (Dz. U. z dnia 28 grudnia 2004 r.). W rozporządzeniu tym przedstawiony jest wzór zlecenia, które niezgodne jest z dopracowanymi wzorami zleceń znajdującymi się w opracowanych zasadach zatwierdzonych przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. W wyniku tych faktów wszystkie umowy podpisane przez przedstawicieli NFZ z producentami i dystrybutorami można wyrzucić do kosza. Dlaczego? Ponieważ znajdują się w nich wzory zleceń niezgodnych z Zarządzeniem Ministra Zdrowia. Jest to kolejny przykład braku koordynacji, a może głupoty, których działanie doprowadzi do kolejnego zamieszania. Konieczne będzie co najmniej aneksowanie wszystkich podpisanych umów zmieniając po raz kolejny wzory - moim zdaniem - dobrze dopracowanych druków. Brak porozumienia pomiędzy Ministerstwem Zdrowia a Narodowym Funduszem Zdrowia zdecydowanie utrudnia pracę wszystkim oddziałom, które powinny zajmować się prawdziwymi problemami jakie mają do pokonania, a nie fikcją jaką fundują im niekompetentni urzędnicy. Na szczęście jest to incydent, który nie spowoduje zmiany w pozytywnej ocenie i nadziei w ostateczny sukces otwartego systemu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze.

Ranking wojewódzkich oddziałów NFZ - organizacja zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne (kolejność w rankingu wg liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt ewidencyjny)

	1. Liczba mieszkańców na 1 punkt ewidencyjny (w tys.)	2. Liczba punktów ewidencyjnych	3. Liczba mieszkańców (w tys.)	4. Liczba podmiotów realizujących wnioski	5. Czas podpisania umowy z podmiotami realizującymi wnioski	6. Okres oczekiwania na realizację wniosku na			
						a) AS	b) PM	c) PO	d) WS
Lubuskie	51	21	1024	30	do 14 dni	do 12 mc	nb	do 3 mc	nb
Opolskie	73	15	1088	69	do 14 dni	do 2 lat*	nb	nb	nb
Świętokrzyskie	95	14	1325	286	nb	do 13 mc	7 dni	14 dni**	7 dni
Małopolskie	129	25	3223	582	7 dni	nb	nb	nb	nb
Śląskie	347	14	4866	672	nb	nb	nb	nb	nb
Podkarpackie	354	6	2126	153	do 14 dni	nb	nb	nb	nb
Łódzkie	379	5	2653	148	do 30 dni	7 mc	nb	2 mc	nb
Podlaskie	409	3	1228	68	14 dni	nb	nb	nb	nb
Lubelskie	447	5	2235	212	nb	nb	nb	nb	nb
Warmińsko-mazurskie	489	3	1466	120	do 30 dni	6 mc	nb	nb	nb
Kujawsko-pomorskie	525	4	2101	69	nb	12 mc	nb	9 mc*	nb
Wielkopolskie	559	6	3355	212	do 14 dni	nb	nb	nb	nb
Mazowieckie	633	8	5067	250	14 dni	nb	nb	nb	nb
Dolnośląskie	745	4	2978	160	nb	6 mc*	nb	30 dni***	nb
Zachodniopomorskie	867	2	1733	105	3 dni	do 12 mc	nb	do 6 mc	nb
Pomorskie	2192	1	2192	148	nb	8 mc	nb	nb****	nb

AS - aparat słuchowy; PM - pieluchy i pieluchomajtki; PO - przedmioty ortopedyczne; WS - worki stomijne; nb - na bieżąco; * dzieci na bieżąco; **materace przeciwoleżynowe do 3 mc, wózki inwalidzkie do 2 lat; *** protezy 4 mc; **** wózki inwalidzkie 3 mc.

Opr. K. Ciepela na podstawie danych z oddziałów NFZ